

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit dhe Formimit Profesional

SKELETKURRIKULI

Për Drejtimin Mësues

PERPUNIM DRURI

Niveli IV i KSHK
(1 vjeçar)

Kodi: C-IV-21

Miratoj:

MINISTRI

Tiranë, 2021

Përmbajtja:

I. Qëllimet e arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK).

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

1. Kërkesat e pranimet të nxënësve në arsimin profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.
2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.
3. Kompetencat profesionale të nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.
4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

III. Plani mësimor për drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

IV. Udhëzime për planin mësimor.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.

I. Qëllimet e arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, është *zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me përpunimin e drurit, si dhe për të vijuar arsimin dhe formimin në nivele më të larta*. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehjet, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt formimit profesional dhe arsimit të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me parimet e zhvillimit të qëndrueshëm, me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse dhe menaxhuese, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale dhe akademike;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, kanë të drejtë të regjistroheshin të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në një nga profilet e nivelit III të KSHK të drejtimit mësimor “Përpunim druri”;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.
- kanë aftësi të kufizuara, por për të cilët shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.

- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale, rajonale dhe ndërkombëtare.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse e menaxhuese për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll dhe përshtatshmëri gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënësve të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësve në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli III.

Në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në njërin nga profilet mësimore të nivelit III, si dhe të ushtrojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të hartojë një plan-bisnesi që lidhet me veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të kryejë llogaritje ekonomike që lidhen me veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të kryejë menaxhimin e burimeve njerëzore, materiale dhe financiare gjatë veprimtarive profesionale përkatëse.
- Të kryejë interpretimin, plotësimin dhe përgatitjen e dokumentacionit që lidhet me veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të zbatojë bazën ligjore që i referohet veprimtarive profesionale përkatëse.
- Të zbatojë parimet e etikës gjatë ushtrimit të veprimtarive profesionale përkatëse.
- Të zbatojë standardet teknike (ISO) në fushën e përpunimit të drurit.
- Të zbërthejë planorganizimin e punimeve në repart ose fabrikë të përpunimit të drurit.
- Të ndjekë zbatimin e punimeve sipas grafikut të punimeve në repartin e punës.
- Të kryejë zbërthimin dhe përpunimin e fletëve të vizatimit të planimetrisë së repartit të punës.
- Të kryejë zbërthimin dhe përpunimin e fletëve të vizatimit të objekteve prej druri.
- Të kryejë zbërthimin dhe përpunimin e fletëve të vizatimit me aredimin e nevojshëm për ambiente të ndryshme dhe bashkohore.
- Të zbërthejë skemat e punës të pajisjeve, makinave, linjave konvejer në fabrikat e përpunimit të drurit.
- Të ndjekë zbatimin e punimeve për realizimin e pllakave me bazë druri si pllakë zdrukthi, fibre, panel, kompensatë dru i shtresuar etj.
- Të ndjekë zbatimin e punimeve për prodhimin e objekteve të ndryshme prej druri si mobilje, mobilje të tapicuara, objekte speciale prej druri, artizanale, objekte druri për fushën e ndërtimit si kapriata, kallëpe, trarë, dyer, dritare etj.
- Të përgatitë makinën nga ana teknike dhe e sigurisë.
- Të punojë në makina të kompjuterizuara të përpunimit të drurit pllakat me bazë druri si pllakë zdrukthi, fibre, panel, kompensatë dru i shtresuar etj, si dhe përgatitje të detaleve të ndryshme sipas modelit të kërkuar.

- Të kryejë punime speciale në poste pune të repartit, si përcaktime të vetive të drurit dhe prodhimeve gjysmë të gatshme.
- Të ndjekë zbatimin e rregjimeve në procese të ndryshme të prodhimit, gjatë trajtimit hidro-termik, termik të drurit, presimit, tharjes, defibrimit etj.
- Të ndjekë realizimin e recetave të përgatitjes së kimikateve që përdoren, si lëndët ngjitëse, hidrofuge, ilustruese, ngjyruese, imprenjuese etj.
- Të bashkëpunojë për zbatimin e punimeve të instalimeve të makinave, linjave dhe të transportit të brendshëm etj.
- Të hartojë dhe të plotësojë dokumentacionin teknik në repart.
- Të përdorë teknologjinë e informimit dhe komunikimit (AUTOCAD dhe programe llogaritëse për preventivin).
- Të bashkëpunojë për evidentimin dhe kualifikimin e punëtorëve në repart ose fabrikë.
- Të mbikëqyrë mirëmbajtjen e instrumenteve, veglave, pajisjeve dhe materialeve të punës në mjediset përkatëse.
- Të kryejë saktë veprimet kryesore për të dhënë ndihmën e shpejtë.
- Të zbatojë rregullat e sigurisë në punë dhe të mbrojtjes së mjedisit.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtijshëm në përfundim të arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, e pajis nxënësin me Diplomën e Maturës Shtetërore Profesionale, si dhe me Certifikatën e teknikut të përpunimit të drurit.

Ky kualifikim i jep nxënësit mundësinë që t’i drejtohet tregut të punës për punësim në të gjitha bizneset e përpunimit dhe shërbimit të drurit, në nivelin e teknikut për ndjekjen e proceseve të punës, në pikat e tregëtimit të objekteve prej druri dhe prodhimeve gjysmë të gatshme prej druri. Gjithashtu, nxënësi mund të vetëpunësohet në kuadrin e një biznesi individual në fushën e përpunimit të drurit.

Me përfundimin e këtij niveli, nxënësi ka mundësi për vazhdimin e arsimimit në nivelin pas të mesëm ose në nivelin e studimeve universitare.

III. Plani mësimor për drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Plani mësimor për drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.			
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/vjetore
			Klasa 13
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	15/16 (480/512)
1		Gjuhë shqipe	1
2		Letërsi	1
3		Gjuhë e huaj e parë	2
4		Gjuhë e huaj e dytë (me zgjedhje të lirë)	(1)
5		Matematikë	2
6		Fizikë	1
7		Biologji	2
8		Shkenca sociale	1
9		Histori	1

10		Gjeografi	1
11		TIK	1
12		Edukim fizik, sporte, shëndet	2
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	9 (288)
1	L-17-197-20	Bazat e sipërmarrjes	2
2	L-05-198-12	Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm	1
3	L-09-265-19	Organizimi dhe ligjshmëria në përpunimin e drurit	1
4	L-26-266-19	Përdorimi i <i>AutoCAD-2D</i> në përpunimin e drurit	1
5	L-09-267-19	Teknika e ndërtimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme me elemente projekti.	2
6	L-09-268-19	Teknika e tharjes së drurit dhe transporti i brendshëm	2
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	6 (192)
1	M-09-810-20	Zbërthimi i projektit të objekteve me bazë druri.	33
2	M-09-811-20	Ndjekja e punimeve për ngritjen e repartit të përpunimit të drurit.	33
3	M-09-1543-20	Prodhimi i objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.	60
4	M-09-1544-20	Ndjekja e procesit të tharjes së lëndës drunore	33
5	M-26- 814-20	Vizatime teknike të përpunimit të drurit me <i>AutoCAD</i>	33
		Gjithsej A+B+C	30/31 (960/ 992)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Në klasën 13, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (32 javë mësimore + 4 javë provime).

Një javë mësimore ka jo më shumë se 31 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në drejtimin “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, përbëhet nga 3 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MASR).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 ose 6 orëshe

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave profesionale dhe menaxheriale, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që *planifikimi i mësimdhënies* të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritit të tyre, objektivat konkretë që do të

arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues. Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkollën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të drejtimit mësimor “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimin (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi. Rekomandohet përdorimi i metodës së “*lojës me role*”, ku nxënësve tu jepen përgjegjësi në kryerjen e funksioneve menaxhuese dhe drejtuese.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të drejtimit profesional “Përpunim druri”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet përfundimtare.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 13-të, nxënësi i arsimuar në drejtimin mësimor “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, i nënshtrohet provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale si dhe Provimit të Praktikës Profesionale të Integruar, sipas Udhëzimeve të MASR dhe MFE.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në drejtimin mësimor “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK.

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në drejtimin mësimor “Përpunim druri”, niveli IV i KSHK, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Diplomën e Maturës Shtetërore Profesionale, si dhe me Çertifikatën e teknikut të përpunimit të drurit, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modeleve të miratuara nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.

b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:

- rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale të klasës 13-të;

- rezultatet e provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale dhe të Praktikës Profesionale të Integruar.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e sipërmarrjes” (L-17-197-20), kl. 13 – 64 orë

- Synimet e lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl. 13.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.13, nxënësit duhet:

- të analizojnë veçoritë e etikës dhe komunikimit në kontekstin e veprimtarisë së bizneseve
- të bëjnë vlerësimin e mundësive dhe rreziqeve në kontekstin e konceptimit të idesë së biznesit
- të përshkruajnë rëndësinë dhe strukturën e një plani biznesi
- të zbatojnë procedurat e regjistrimit dhe përshkruajnë fazat e zhvillimit të biznesit
- të konceptojnë strukturën organizative dhe përshkrimet e punës së personelit të një biznesi
- të përshkruajnë veçoritë e planifikimit, rekrutimit, seleksionimit dhe zhvillimit të burimeve njerëzore të një biznesi
- të analizojnë aspektet e buxhetimit të një biznesi
- të kryejnë llogaritje ekonomike në kuadrin e kontabilitetit financiar të një biznesi
- të llogarisin kostot dhe çmimet e produkteve e shërbimeve të një biznesi
- të analizojnë aspektet e marketingut dhe teknikat e shitjeve në një biznes
- të analizojnë rolin dhe teknikat e e-sipërmarrjes në veprimtarinë e bizneseve.
- të përshkruajnë dhe simulojnë veprimet individuale me bankat, në lidhje me llogaritë, transfertat, kreditë dhe investimet.
- të analizojnë llojet e siguracioneve personale dhe veprimet që kryhen me to.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.13 - 64 orë

Tema 1	Etika dhe komunikimi në biznes	4 orë
Tema 2	Konceptimi i idesë së biznesit, vlerësimi i mundësive dhe rreziqeve	6 orë
Tema 3	Hartimi i planit të biznesit	6 orë
Tema 4	Procedurat e regjistrimit të biznesit	6 orë
Tema 5	Struktura organizative dhe personeli i biznesit	5 orë
Tema 6	Planifikimi, rekrutimi, seleksionimi dhe zhvillimi i burimeve njerëzore	6 orë
Tema 7	Kostimi dhe çmimi i produkteve dhe shërbimeve	4 orë
Tema 8	Kontabiliteti financiar në kuadrin e biznesit	6 orë
Tema 9	Buxhetimi në biznes	4 orë
Tema 10	Marketingu dhe shitjet në biznes	9 orë
Tema 11	E – sipërmarrja	2 orë
Tema 12	Veprimet individuale me bankat	3 orë
Tema 13	Siguracionet personale	3 orë

2. Lënda “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm” (L-05-198-12), kl.13 – 32 orë

• Synimet e lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl. 13

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë kuptimin për “mjedisin” dhe “mbrojtjen e mjedisit”.
- Të shpjegojnë kuptimin për “zhvillimin e qëndrueshëm”.
- Të tregojnë sesi ndikon veprimtaria e njeriut në mjedisin rrethues
- Të përshkruajnë burimet kryesore të mjedisit jetësor.
- Të analizojnë marrëdhëniet midis zhvillimeve demografike dhe mjedisit jetësor.
- Të tregojë dhe japin shembuj të ndikimit të mbetjeve në mjedisin jetësor.
- Të përshkruajnë mekanizmat e monitorimit të burimeve mjedisore.
- Të përshkruajnë kuadrin ligjor dhe institucional ndërkombëtar, kombëtar dhe vendor në lidhje me mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.
- Të përshkruajnë sistemet e menaxhimit të mjedisit.
- Të hulumtojnë dhe analizojnë problemet mjedisore në mjedisin vendor.
- Të planifikojnë dhe realizojnë veprimtari praktike për mbrojtjen e mjedisit vendor.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Mjedisi dhe zhvillimi i qëndrueshëm”, kl.13 - 32 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm	2 orë
Tema 2	Burimet kryesore të mjedisit dhe degradimi mjedisor	3 orë
Tema 3	Ndikimi i veprimtarisë së njeriut në mjedis.	3 orë
Tema 4	Zhvillimet demografike dhe mjedisi	3 orë
Tema 5	Shoqëria e konsumit dhe mbetjet	4 orë
Tema 6	Monitorimi i burimeve mjedisore	3 orë
Tema 7	Kuadri ligjor dhe institucional për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm.	2 orë
Tema 8	Sistemet e menaxhimit të mjedisit	3 orë
Tema 9	<u>Veprimtari praktike</u> për analizën e problemeve dhe planifikimin e nismave mjedisore në nivel lokal.	3 orë
Tema 10	<u>Veprimtari praktike</u> për mbrojtjen e mjedisit lokal	6 orë

3. Lënda “Organizimi dhe ligjshmëria në përpunimin e drurit” (L-09-265-19), Kl. 13 – 32 orë

• Synimet e lëndës “Organizimi dhe ligjshmëria në përpunimin e drurit”, kl. 13.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Organizimi dhe ligjshmëria në përpunimin e drurit”, kl.13 nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë ligjshmërinë në vendosjen e repart / fabrikës të përpunimit të drurit ndaj zonës të banuar.
- Të përshkruajnë ligjshmërinë në mbrojtje të shëndetit të punëtorëve në fushën e përpunimit të drurit.
- Të përshkruajnë strukturën e një biznesi sipas llojit të objektit prej druri që prodhon.
- Të përshkruajnë ligjshmërinë për marrëdhëniet sipërmarrës - investitor – klient në fushën

e përpunimit të drurit.

- Të interpretojnë planorganizimin e punimeve të vendosjes së repartit / fabrikës me anekset përkatëse në përpunimin e drurit.
- Të përshkruajnë dokumentacionin teknik të punimeve sipas fazave të prodhimit të objekteve prej druri (kohëshënuesi, bordero, tabela e magazinës së repartit, e zbërthimit të kostos, procesverbale, etj.
- Të hartojnë preventivin përfundimtar të objektit prej druri.
- Të plotësojnë për lloje punimesh dhe situata të posacme procesverbalet dhe formularët përkatës.
- Të plotësojnë dokumentacionin teknik në përfundim të punimeve në makineri, montim etj. të objektit prej druri ose prodhime gjysmë të gatshme.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Organizimi dhe ligjshmëria në përpunimin e drurit”, kl.13 - 32 orë**

Tema 1	Ligjet urbanistike për vendndodhjen e repartit / fabrikës të përpunimit të drurit ndaj zonës të banuar.	4 orë
Tema 2	Ligjet në mbrojtje të shëndetit të punëtorëve në fushën e përpunimit të drurit	3 orë
Tema 3	Struktura e një biznesi të përpunimit të drurit.	4 orë
Tema 4	Ligjshmëria për marrëdhëniet sipërmarrës-investitor-klient në përpunimin e drurit.	4 orë
Tema 5	Planorganizimi i vendosjes së repartit /fabrikës dhe anekset përkatëse	6 orë
Tema 6	Dokumentimi teknik i punimeve të përpunimit të drurit	6 orë
Tema 7	Dokumentimi teknik për përfundimin e punimeve të përpunimit të drurit	5 orë

4. Lënda “Përdorimi i *AutoCAD-2D* në përpunimin e drurit” (L-26-266-19). Kl. 13 – 32 orë

• **Synimet e lëndës “Përdorimi i *AutoCAD-2D* në përpunimin e drurit”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Përdorimi i *AutoCAD-2D* në përpunimin e drurit kl.13, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë programin e *AutoCAD-2D* që përdoret në përpunim druri për hartimin e skicave dhe fletëve të projektit.
- Të përshkruajnë menunë e ekranit, tastat funksionale.
- Të krijojnë ambientin e punës së *AutoCAD-2D*.
- Të ndërtojnë figurat gjeometrike nëpërmjet komandave të *AutoCAD-2D*.
- Të përshkruajnë metodat e editimit (kopjim, zhvendosje, fshirje, selektim).
- Të krijojnë dhe përcaktojnë shtresat, ngjyrat, tipat e vijave.
- Të përshkruajnë përdorimin e blloqeve të vizatimit të *AutoCAD-2D*.
- Të hartojnë tekstin dhe atributet e tjera në vizatim.
- Të plotësojnë vizatimin me të gjitha elementet dhe të nxjerrë në letër vizatimin (printimi).

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Përdorimi i *AutoCAD-2D* në përpunimin e drurit”, kl.13 - 32 orë**

Tema 1	Njohuri për programin <i>AutoCAD-2D</i> që përdoret në përpunim druri	2 orë
Tema 2	Njohuri për krijimin e ambientit të punës së <i>AutoCAD-2D</i>	2 orë
Tema 3	Hartimi i vizatimeve nëpërmjet <i>AutoCAD-2D</i>	12 orë
Tema 4	Njohja me metodat e editimit (kopjim, zhvendosje, fshirje, selektim)	11 orë
Tema 5	Hartimi i teksteve dhe attributeve në vizatim	3 orë
Tema 6	Nxjerrja në letër e vizatimeve (printimi)	2 orë

5. Lënda “Teknika e ndërtimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme me elemente projekti” (L-09-267-19). Kl. 13 – 64 orë

- **Synimet e lëndës “Teknika e ndërtimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme me elemente projekti”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Teknika e ndërtimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme me elemente projekti”, kl. 13. nxënësit duhet:

- Të analizojnë vizatimet e objekteve prej druri.
- Të shpjegojnë mënyrën e zberthimit, detajimit të objektit sipas radhës, vendosjen e përmasave dhe mbipërmasave.
- Të shpjegojnë hartimin e kartës shoqëruese të detaleve.
- Të shpjegojnë mënyrën e llogaritjes së lëndës së drurit, me bazë druri dhe e materialeve të tjera sipas normativave përkatëse.
- Të shpjegojnë mënyrën e përcaktimit të kostos së objektit prej druri.
- Të përshkruajnë hapat e teknologjisë gjatë përgatitjes së pllakave me bazë druri, zdrukthi, fibre, dru i shtresuar, kompensatë, panel etj.
- Të përshkruajnë proceset përfundimtare të prodhimit të objektit prej druri, si marketimin, ambalazhimin dhe depozitimin e tij.
- Të përcaktojnë hapat e teknologjisë së prodhimit, në repart, fabrikë dhe anekse të tjera, sipas llojit të objektit prej druri apo gjysmë të gatshme si dhe të kapacitetit prodhues.
- Të dallojnë elementet e ndryshëm prej druri që shërbejnë në ndërtim, si trarë prej druri me elementë të rumbullakët, kallëpe, elementë për kapriata etj.
- Të rendisin hapat teknologjikë për ndërtimin e elementeve të ndryshëm prej druri që shërbejnë në ndërtim, si trarë prej druri me elementë të rumbullakët, kallëpe, kapriata etj.
- Të përshkruajnë mënyrat bashkëkohore të arredimit të banesave, institucioneve dhe ambienteve të tjera.
- Të rendisin hapat për montimin e elementeve të ndryshëm prej druri që shërbejnë në ndërtim, si trarë prej druri me elementë të rumbullakët, kallëpe, kapriata etj.
- Të përshkruajnë elementet konstruktive prej druri të ndërtesave të thjeshta prej druri (ndërkate, shkallë, shtylla, trarë dhe mure).
- Të rendisin llojet e vozave sipas karakteristikave teknike, lëndës së parë, etj, duke përshkruar veçoritë e tyre.
- Të rendisin hapat teknologjike të prodhimit të vozave duke shpjeguar secilin proces në veçanti, si (zgjedhja e lëndës së parë, skicat, llogaritjet për kallëpe punimi e frezimi etj.)
- Të rendisin tipet e parketit sipas karakteristikave, duke përshkruar përdorimet e tyre.

- Të përshkruajnë hapat teknologjike të prodhimit të parketit duke përshkruar secilin proces.
  - Të interpretojnë mënyrën e sigurimit të lëndës së parë dhe materialeve të tjera sipas kushteve teknike.
  - Të rendisin makinat e avancuara për përpunimin e drurit.
  - Të shpjegojnë ndërtimin, gradimin, mënyrën e programimit të frezave kopjuese (CNC), makinave të montimit të pjesëve metalike, makinave skuadruese të pllakave dhe makinave borduese.
- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Teknika e ndërtimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme me elemente projekti”, kl. 13. - 64 orë**

Tema 1	Analiza e prodhimit të objekteve prej druri	3 orë
Tema 2	Analiza dhe përpunimi i vizatimeve të objekteve prej druri	4 orë
Tema 3	Hartimi i kartës shoqëruese për prodhimin e objekteve prej druri	4 orë
Tema 4	Llogaritja e materialeve për prodhimin e objekteve prej druri	3 orë
Tema 5	Përcaktimi i kostos së prodhimit të objekteve prej druri	4 orë
Tema 6	Magazinimi i objekteve prej druri	3 orë
Tema 7	Teknologjia e prodhimit të objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme.	4 orë
Tema 8	Makineritë, pajisjet dhe materialet për prodhimin e objekteve prej druri apo gjysmë të gatshme	5 orë
Tema 9	Teknologjia e përpunimit të pllakave me bazë druri	4 orë
Tema 10	Restaurimi i objekteve prej druri	3 orë
Tema 11	Prodhime speciale prej druri dhe vozat	5 orë
Tema 12	Teknologjia e prodhimit të vozave	4 orë
Tema 13	Teknologjia e prodhimit të parketit	4 orë
Tema 14	Arredimi i ambienteve	4 orë
Tema 15	Konstruksione ndërtimi të avancuara prej druri	4 orë
Tema 16	Makina të avancuara të përpunimit të drurit.	6 orë

6. Lënda “Teknika e tharjes së drurit dhe transporti i brendshëm” (L-09-268-19). Kl. 13 – 64 orë

- **Synimet e lëndës “Teknika e tharjes së drurit dhe transporti i brendshëm”, kl. 13.**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Teknika e tharjes së drurit dhe transporti i brendshëm, kl.13, nxënësit duhet:

- Të tregojnë vetitë e avullit të ujit dhe ajrit të atmosferës si mjet tharës
- Të tregojnë vetitë elastiko-plastike dhe shformimet që shfaqen gjatë tharjes te lënda drunore.
- Të tregojnë klasifikimin e dhomave, pajisjeve, makinave etj, që përdoren për tharjen e drurit, ashklave, fibrave etj.
- Të dallojnë dhomat e tharjes nga pajisjet dhe makinat tharëse.
- Të përshkruajnë funksionimin e pajisjeve që përdoren në dhomat e tharjes për rregullimin e parametrave të ajrit dhe kontrollin e tyre.

- Të tregojnë kriteret e zgjedhjes së rregjimit të tharjes së lëndës drunore në tharëse dhe puna me të.
  - Të përshkruajnë metoda të tjera tharjeje dhe të specifikojnë vecoritë e tyre.
  - Të tregojnë kërkesat bashkëkohore në teknikën e tharjes.
  - Të shpjegojnë mënyrën e përcaktimit të kohës së tharjes sipas faktorëve që ndikojnë.
  - Të shpjegojnë mënyrën e llogaritjes së prodhimit të vjetore në tharëse.
  - Të shpjegojnë mënyrën e përcaktimit të sasisë të avullit të nevojshëm për tharje.
  - Të përcaktojnë kriteret e zgjedhjes së mënyrës dhe metodës së tharjes.
  - Të klasifikojnë mjetet e transportit të brëndshëm.
  - Të lexojnë skemat dhe mënyrën e përdorimit të makinave peshëngritëse, makarave dhe polispasteve.
  - Të dallojnë skemën e punës së vinçave-urë nga ata të vincave-pirun.
  - Të lexojnë skemën e punës dhe të shpjegojnë funksionimin e transportierëve me zinxhirë, me rrip, me pllaka dhe me rula.
  - Të klasifikojnë transportin me shina.
  - Të shpjegojnë funksionin e mjeteve lëvizëse mbi shina treni (platforma, vagona dhe truke).
  - Të dallojnë llojet e transportit pneumatik.
  - Të shpjegojnë mënyrën e llogaritjes së sistemit grumbullues.
- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Teknika e tharjes së drurit dhe transporti i brendshëm”, kl.13 - 64 orë**

Tema 1	Vetitë e avujve të ujit dhe ajrit si mjet tharës	3 orë
Tema 2	Dukuritë fizike dhe vetitë e drurit gjatë tharjes	4 orë
Tema 3	Tharja natyrore dhe artificiale	5 orë
Tema 4	Regjimi në tharjen e drurit	4 orë
Tema 5	Metoda të tjera të tharjes të drurit	4 orë
Tema 6	Kërkesat bashkëkohore në teknikën e tharjes	4 orë
Tema 7	Cilesitë e tharjes, koha dhe prodhimtaria e tharëseve	4 orë
Tema 8	Treguesit tekniko-ekonomikë të tharjes	4 orë
Tema 9	Transporti i brendshëm	3 orë
Tema 10	Makinat peshëngritëse	7 orë
Tema 11	Makina dhe instalime transporti me organe tërheqëse	7 orë
Tema 12	Makina dhe instalime transporti pa organe tërheqëse	7 orë
Tema 13	Transporti pneumatik	8 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Zbërthimi i projektit të objekteve me bazë druri

Drejtimi: Përpunim druri

Niveli: IV i KSHK

Klasa: 13

<i>PERSHKUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	ZBËRTHIMI I PROJEKTIT TË OBJEKTEVE ME BAZË DRURI	M-09-810-20
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i aftëson nxënësit për të zbërthyer projektin e objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar njërin nga profilet mësimore të nivelit III të KSHK, të kualifikimit në drejtimin mësimor “Përpunim druri”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi përgatit zbërthimin e projektit të objekteve me bazë druri. Kriteret e realizimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> – të zgjedhë objektin prej druri sipas kërkesës dhe vendit të përdorimit. – të analizojë objektin prej druri sipas ndërtimit, materialeve etj. – të interpretojë vizatimet e gatshme të objektit prej druri duke specifikuar ansamblet, nënansamblet dhe elementet përbërëse. – të përcaktojë normativën e materialit drunor sipas vizatimeve dhe tabelës së prerjes. – të përcaktojë normativën e kimikateve në tabelat përkatëse. – të përcaktojë llojin dhe sasinë e aksesorëve metalikë sipas tabelës së materialeve ndihmëse. – të përcaktojë llojet e mjeteve, pajisjeve dhe makinave që do të përdoren për realizimin e objektit; – të përcaktojë radhën e punës sipas kartës teknologjike. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> – Vëzhgim me listë kontrolli.	

RM 2 Nxënësi zbërthen vizatimet e objektit prej druri.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të zbërthejë vizatimin e pamjes së përgjithshme të objektit prej druri sipas vendit ku do përdoret.
- të vizatojë dhe të përpunojë projektionet ortogonale të objektit prej druri sipas modelit.
- të vendosë me saktësi sipas modelit përmasat në projektionet ortogonale të objektit prej druri.
- të zbërthejë në vizatim objektin prej druri në pjesë të veçanta ansamble dhe nënasnsamble.
- të skicojë objektin në detalet përbërës sipas radhës.
- të vizatojë nyjet e lidhjeve dhe bashkimeve sipas kërkesës.
- të vendosë sipas normave përmasat dhe mbipërmasat në çdo pjesë, nyje dhe detal.
- të vizatojë kallëpet dhe shabllonet për punime në makineri.
- të kujdeset për veglat, pajisjet dhe vizatimet e objektit prej druri.
- të zbatojë regullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë kryerjes së vizatimeve të objekteve prej druri.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi harton dokumentacionin teknik për objektin prej druri.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të hartojë kartën shoqëruese, sipas normave, për cdo detal të objektit prej druri, pllake sipas modeleve dhe shablloneve.
- të hartojë tabelën përmbledhëse të prerjes sipas radhës së proceseve të punës.
- të përcaktojë lëndën e drurit dhe materiale me bazë druri si kompensatë, rimeso, pllakë zdrukthi, fibre etj.sipas tabelës të prerjes.
- të hartojë tabelën me lëndë ndihmëse sipas normativave të tyre.
- të plotësojë në pasqyrën e planit kalendarik të punimeve llojet e punimeve me sasi të përkatëse sipas preventivit.
- të zbërthejë çdo lloj punimi në orë pune specialist dhe punëtor duke përdorur manualët e preventivimit të punimeve të përpunimit të drurit dhe të kthejnë orët e njehsuara në ditë pune.
- të plotësojë në pasqyrën e planit kalendarik afatet kohore

- për çdo punim duke ndjekur radhën e tyre.
- të hartojë grafikun e fuqisë punëtore sipas të dhënave të pasqyrës së planit kalendarik të punimeve.
- të përcaktojë sasinë e lëndëve ndihmëse sipas normativave në tabelë.
- të përcaktojë mënyrën e ambalazhimit të objektit prej druri sipas normave dhe kërkesës.
- të përpilojë çertifikatën e cilësisë të objektit prej druri sipas normave të caktuara.
- të përcaktojë kushtet e depozitimit dhe të ruajtjes të objektit prej druri apo gjysëm të gatshëm prej druri.

RM 4 Nxënësi kryen llogaritje të thjeshta ekonomike.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të realizojë llogaritjet ekonomike për prodhimin e objektit prej druri.
- të përcaktojë koston në punimin e objektit prej druri;
- të përcaktojë preventivin e materialeve, koston për materialet;
- të llogaritë koston e punës (pagat, sigurimet shoqërore, etj.);
- të përcaktojë kosto të tjera (transport, energji, amortizim pajisjesh etj.);
- të llogaritë detyrimet fiskale në bizneset e vogla të profilit “përpunim druri”
- të llogaritë të ardhurat, fitimin në një biznes të vogël përpunim druri gjatë prodhimit të objektit prej druri;
- të përgatitë faturën për koston e objektit prej druri;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë, në bazën prodhuese, punishte apo fabrika të përunimit të drurit.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për zberthimin dhe përpunimin e projektit të objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik.
- Mësuesi të organizojë edhe vizita në vende ku nxënësit të shohin konkretisht proceset e zberthimit dhe përpunimit të projektit të objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, për proceset e zberthimit dhe përpunimit të projektit të objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur pastaj në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të

---

diskutojnë në lidhje me procedurat e punës për proceset e zbërthimit dhe përpunimit të projektit të objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik.

- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e zbërthimit dhe përpunimit të projektit të objekteve me bazë druri si dhe për të hartuar dokumentacionin teknik.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit, të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin e pranueshëm të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, makinat dhe materialet e mëposhtme:

- Klasë, repart, fabrikë.
  - Pajisje, vegla për vizatim, etj.
  - Material drunor, dërrasë, detale druri, rimeso, ashkla druri, fibra druri etj.
  - Skica dhe vizatime të objektit të mobilerisë.
  - Mjete ilustruese, materiale të shkruara, udhëzuesa,
-

2. Moduli “Ndjekja e punimeve për ngritjen e repartit të përpunimit të drurit”

Drejtimi: Përpunim druri
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PERSHKUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	NDJEKJA E PUNIMEVE PER NGRITJEN E REPARTIT TE PERPUNIMIT TE DRURIT	M-09-811-20
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i aftëson nxënësit për të ndjekur punimet për ngritjen e një reparti për përpunimin e drurit, për prodhimin e objekteve të mobilerisë ose prodhime gjysmë të gatshme.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar njërin nga profilet mësimore të nivelit III të KSHK, të kualifikimit në drejtimin mësimor “Përpunim druri”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi ndjek punimet përgatitore për ngritjen e një reparti të përpunimit të drurit.</p> <p>Kriteret e realizimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> – të ndjekë zgjedhjen e vendit, sipas normave, në përshtatje me thellësinë e ujrave nëntoksore. – të ndjekë zgjedhjen e vëndit, sipas normave, në përshtatje me furnizimin me ujë dhe energji elektrike. – të ndjekë zgjedhjen e vëndit në përshtatje me dritën. – të ndjekë zgjedhjen e vëndit në përshtatje me rrugët jashtë dhe brënda repartit. – të ndjekë analizën dhe përpunimin e skicës, vizatimit të planimetrisë së repartit, fabrikës. – të ndjekë përcaktimin e numrit të paisjeve, makinave, mjeteve të transportit të nevojshme në repart, fabrikë në bazë të kapacitetit prodhues. – të ndjekë përcaktimin e radhës së punës, që nga sheshi i depozitës së lëndës së parë deri te magazinimi i objektit. – të ndjekë zgjedhjen e furnizimit, me lëndë të parë sipas distancës, leverdisë ekonomike etj. – të ndjekë zgjedhjen e furnizimit me lëndë ndihmëse sipas cilësisë etj. – të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve përgatitore për ngritjen e një reparti të përpunimit të drurit. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vëzhgim me listë kontrolli.	

RM 2 Nxënësi ndjek kryerjen e proceseve të punës për përgatitjen e sheshit të depozitës së lëndës të parë.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të ndjekë punimet për përmirsimin e thellimit të ujrave nëntokësore sipas nivelit të kërkuar.
- të ndjekë kontrollin e shtresave të nevojshme mbi sipërfaqen e depozitës në se janë sipas standarteve.
- të ndjekë punimet për dezinfektimin e sipërfaqes së depozitës me kimikate kundër insekteve dhe kërpudhave.
- të ndjekë punimet e vendosjes së bazamenteve prej betoni për vendosjen e stivave me material drunor.
- të ndjekë dhe bashkëpunojë për furnizimin me ujë të depozitës së nevojshëm për basenat, spërkatje artificiale, furnizim të repartit etj.
- të bashkëpunojë në përgatitjen e basenave të ruajtjes, apo avullimit dhe të tubave për spërkatje artificiale.
- të ndjekë bashkëpunimin në vendosjen e mjeteve të transportit si vinca, ura tërthore, transportjerë, etj.
- të ndjekë bashkëpunimin për vendosjen e ndonjë makine të nevojshme në depozitë, si sharë rrethore për shkurtim të lëndës të parë, etj.
- të ndjekë kujdesin për veglat, pajisjet dhe makinat.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit në kryerjen e procesit të punës për përgatitjen e depozitës për punë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi ndjek kryerjen e proceseve të punës për përgatitjen e repartit të makinerisë.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë kontrollin e sipërfaqes së repartit për shtrimin dhe nivelimin.
- të ndjekë bashkpunimin sipas normave për instalimet elektrike të nevojshme.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e instalimeve të ngrohjes së repartit, si kaloriferë etj.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e makinave të përpunimit të drurit sipas teknologjisë.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e makinave ndihmëse, si makina e mprehjes së instrumentave, çaprazit etj.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e bangove të punës sipas rradhës së proceseve.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen paisjeve të tjera të nevojshme, raftë, paisje kundra zjarrit, ndihmë e shpejtë, etj.

- të ndjekë kujdesin për pajisjet dhe instrumentet gjatë përgatitjes së repartit të makinerisë për punë.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë përgatitjes të repartit të makinerisë për punë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Nxënësi ndjek kryerjen e proceseve të punës për përgatitjen e repartit të montimit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë bashkpunimin për kontrollin e sipërfaqes së repartit për shtrimin dhe nivelimin.
- të ndjekë bashkpunimin për instalimet elektrike dhe tokëzimet e nevojshme.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e makinave të montimit sipas skicës.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e makinave ndihmëse sipas teknologjisë.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e paisjeve të transportit si transportierë etj.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e bangove të punës sipas skicës.
- të ndjekë bashkpunimin për vendosjen e rafteve të nevojshme.
- të ndjekë bashkpunimin për instalimin e paisjeve në sektorin e lyerjes dhe llustrimit.
- të ndjekë bashkpunimin për përgatitjen e magazinës së produktit të gatshëm dhe paisjen e saj me aparate për matjen e parametrave të ajrit.
- të ndjekë kujdesin për pajisjet dhe instrumentet gjatë përgatitjes së repartit të montimit për punë.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë përgatitjes së repartit të montimit për punë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në vënde ku do të ngrihen punishte apo fabrika të përunimit të drurit.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për kryerjen e proceseve të punës për të ndjekur ngritjen e punishtes apo fabrikës së përpunimit të drurit, të organizojë edhe vizita në vënde ku nxënësit të shohin konkretisht proceset e punës, për të ngritur punishte apo fabrika të përunimit të drurit. Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune, për ndjekjen e punimeve për të ngritur punishte apo fabrika të

---

përunimit të drurit, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur pastaj në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me procedurat e punës për të ngritur punishte apo fabrika të përunimit të drurit.

- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve për të ngritur punishte apo fabrika të përunimit të drurit.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuarra për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin e pranueshëm të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, makinat dhe materialet e mëposhtme:

- Depozitë, repart, fabrikë.
  - Pajisje, makina, etj.
  - Instrumenta shënuese, matëse dhe kontrolluese.
  - Materiali drunor, dërrasë, detale druri, rimeso, ashkla druri, fibra druri etj.
  - Skica të planimetrisë të repartit, fabrikës, skema të vendosjes së basenave, pajisjeve, makinave, transportierë etj.
  - Mjete ilustruese, materiale të shkruara, udhëzuesa,
  - Kompletet e veshjeve të punës.
-

3. Moduli “Prodhimi i objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme”

Drejtimi: Përpunim druri
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PERSHKUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PRODHIMI I OBJEKTEVE PREJ DRURI OSE GJYSMË TË GATSHME	M-09-1543-20
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i aftëson nxënësit për të ndjekur dhe kryer punime për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme prej druri.	
Kohëzgjatja e modulit	60 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar njërin nga profilet mësimore të nivelit III të KSHK, të kualifikimit në drejtimin mësimor “Përpunim druri”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi përgatit vendin e punës për ndjekjen dhe kryerjen e punimeve përgatitore për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme. Kriteret e vlerësimit Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> – të ndjekë mënyrën e organizimit të vendit të punës. – të analizojë skicën e objektit prej druri ose pllakave të zdrukthit, fibrës, panelit etj. – të bashkëpunojë në zbërthimin dhe përpunimin e skicës me përmasa fikse duke u bazuar te modeli i kërkuar. – të ndjekë përzgjedhjen e materialeve të nevojshme sipas standartit. – të ndjekë zgjedhjen e veglave, pajisjeve dhe makinave për prodhimin e objektit. – të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve për prodhimin e objekteve ose prodhime gjysmë të gatshme prej druri. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> – Vëzhgim me listë kontrolli.	
	RM 2 Nxënësi ndjek kryerjen e proceseve të punës në makineri për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme. Kriteret e realizimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë : <ul style="list-style-type: none"> – të ndjekë matjen dhe shënimin mbi material.	

- të gradojë makinën sipas procesit të punës.
- të ndjekë sharrimin e trupave në gatër, sharrë shirit sipas modelit të prerjes.
- të ndjekë drejtimin e materialit në brinjë sipas trashësisë në skicë.
- të ndjekë sharrimin e materialit në gjatësi sipas skicës.
- të ndjekë drejtimin e elementeve të objektit.
- të ndjekë punimet në makinën grosecë.
- të ndjekë shkurtimin e elementeve, sipas skicës, në përmasa fikse.
- të ndajë dhe shënojë elementet sipas vendit në objekt.
- të ndjekë shpimin e elementeve sipas përmasës në skicë.
- të ndjekë thithëzimin e elementëve sipas përmasës në skicë.
- të ndjekë profilimin sipas modelit të elementeve.
- të ndjekë tornimin apo prerjen plane të trupave për prodhimin e rimesos teknike apo dekorative.
- të ndjekë copëtimin e drurit në ashkla për pllakë zdrukthi.
- të ndjekë defibrimin e ashklave të drurit dhe rafinimin e fibrave.
- të ndjekë kontrollin e punimeve të kryera në makina.
- të ndjekë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë kryerjes së proceseve të punës në makineri për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen procese pune në makina të avancuara të përpunimit të drurit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatitë makinën frezë kopjuese cnc.(makinë kontroll numerik) për punë sipas normave.
- të programojë makinën cnc. sipas procesit të punës.
- të lëshojë makinën cnc. për të kontrolluar programimin.
- të punojë pllakat apo detalet në makinën cnc: sipas modelit.
- të programojë makinën skuadruese sipas përmasave në skicë.
- të lëshojë makinën skuadruese për të kontrolluar programimin.
- të skuadrojë pllakat apo detalet, sipas modelit, në makinë.
- të gradojë grupet e punës në makinën borduese sipas materialit bordues.
- të programojë makinën borduese sipas procesit të punës.
- të lëshojë makinën borduese për të kontrolluar programimin.

- të veshi me bordurë pllakat apo detalet sipas modelit
- të gradojë makinën sipas lloit të aksesorit metalik që do montojë.
- të lëshojë makinën për kontrolluar programimin.
- të montojë sipas modelit aksesorin metalik.
- të kontrollojë punimet e bëra me makinat e avancuara të përpunimit të drurit.
- të kujdeset për makinat e avancuara të përpunimit të drurit, pajisjet dhe mjetet e punës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë kryerjes të proceseve të punës me makinat e avancuara të përpunimit të drurit.

Instrumentet e vlerësimit:

Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Nxënësi ndjek procese pune të ngjitjes dhe presimit për realizimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë përgatitjen e lëndës ngjitëse sipas recetave.
- të përgatitë makinën e lyerjes me lëndë ngjitëse për punë.
- të ndjekë lyerjen me lëndë ngjitëse të detaleve, ashklave, fibrave, etj. sipas normativës.
- të kontrollojë materialin e lyer sipas cilësisë.
- të përgatitë presën për punë sipas normave.
- të ndjekë procesin e presimit sipas rregjimit të telajove, pllakave të zdrukthi, fibrës, rimesos, etj.
- të kontrollojë cilësinë, sipas standartit, mbas presimit.
- të ndjekë trajtimin mbas presimit si aklimatizimin për kompensatën, pllakën e zdrukthit, fibrës, panelit etj.
- të ndjekë trajtimin termik të pllakës së fibrës sipas parametrave.
- të ndjekë kujdesin për pajisjet dhe instrumentet gjatë kryerjes së proceseve të punës së tharjes, ngjitjes, presimit, aklimatizimit dhe trajtimit termik në prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë proceseve të punës së ngjitjes, presimit dhe trajtimit për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.

Instrumentet e vlerësimit:

– Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 5 Nxënësi ndjek dhe kryen procese pune me pllakat me bazë druri (panele).

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë skuadrimin e pllakave të ndryshme, me bazë druri si pllakë zdrukthi, fibre, dru i shtresuar, kompensatë

- etj., me makina të thjeshta.
- të programojë makinën skuadruese cnc. sipas përmasave në skicë.
  - të skuadriojë pllaka të ndryshme, me bazë druri si pllakë zdrukthi, fibre, dru i shtresuar, kompensatë etj., në makinën cnc: sipas modelit.
  - të ndjekë kalibrimin e pllakave të ndryshme me bazë druri me makina kalibruese, në trashësinë e kërkuar.
  - të ndjekë hapjen e vrimave e foleve në pllaka, sipas skicës.
  - të ndjekë përgatitjen sipas skicës së kunjave bashkuese për pllakat me bazë druri.
  - të ndjekë përgatitjen e sipërfaqes së pllakave me bazë druri, sipas standartit, për lustrim.
  - të ndjekë zumparimin sipas kërkesës së pllakave me bazë druri si zdrukthi, fibre, panel etj.
  - të ndjekë ngjyrosjen e pllakave me bazë druri sipas modelit.
  - të ndjekë lyerjen me pastë poliuretan, për mbushjen e poreve në sipërfaqen e pllakave me bazë druri si panel, qelizore, zdrukthi, fibre etj.
  - të ndjekë realizimin e tharjes së shtresës së pastës me poliuretan, në pllakën me bazë druri, në paisjet përkatëse sipas rregjimit.
  - të ndjekë zumparimin e sipërfaqes së materialit drunor sipas shkallës së pastërtisë.
  - të ndjekë pastrimin e sipërfaqes së pllakës me bazë druri mbas zumparimit.
  - të kontrollojë dhe eliminojë me kujdes defektet në sipërfaqen e pllakës me bazë druri.
  - të ndjekë përgatitjen e materialit për lustrim sipas recetës përkatëse.
  - të ndjekë lyerjen me poliuretan të pllakave të zdrukthit, fibrës etj. sipas normativës.
  - të realizojë tharjen e llustrës duke ndjekur rregjimin në paisjet përkatëse.
  - të përcaktojë cilësinë e pllakave sipas standardeve.
  - të ndjekë amballazhimin e pllakave me bazë druri si rimeso, kompensatë, pllakë zdrukthi, panel etj., sipas kërkesës.
  - të ndjekë magazinimin e pllakave me bazë druri sipas kërkesave.
  - të kujdeset për pajisjet dhe instrumentet gjatë ndjekjes dhe kryerjes së proceseve të punës me pllakat me bazë druri (panele).
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë ndjekjes dhe kryerjes së proceseve të punës me pllakat me bazë druri (panele).

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 6 Nxënësi ndjek procese të montimit dhe përfundimit për objekte prej druri.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë, sipas rradhës, montimin paraprak.
- të ndjekë korigjimin e defekteve gjatë montimit paraprak.
- të ndjekë ngritjen e skeletit të objektit prej druri.
- të ndjekë montimet plotësuese.
- të ndjekë përgatitjen e sirtareve sipas skicës.
- të ndjekë vendosjen e aksesorëve plotësues.
- të eliminojë defektet e krijuara.
- të ndjekë montimin përfundimtar të objektit.
- të ndjekë ambllazhimin dhe magazinimin e objektit sipas kërkesës.
- të ndjekë kujdesin për pajisjet dhe instrumentet gjatë kryerjes të proceseve të montimit dhe përfundimit të objekteve prej druri.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë kryerjes së proceseve të montimit, dhe përfundimit të objekteve prej druri.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 7 Nxënësi ndjek dhe kryen procese për realizimin e objekteve prej druri për ndërtim si, kapriatë, kallëpe, trarë të rrumbullakët etj.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndjekë matjen dhe shënimin mbi material për prodhimin e nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë sharrimin e materialit për prodhimin e elementeve të nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë shkurtimin e materialit për prodhimin e elementeve të nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë përgatitjen e lidhjeve zdrukthëtare në elementet përbërëse të nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë hapjen e vrimave të elementeve përbërëse të nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë montimin paraprak të nyjes së kapriatës kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të mënjanojë defektet që vihen re gjatë montimit për nyjen e kapriatës kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.

- të ndjekë të kryerjen e montimit përfundimtar të nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të kontrollojë cilësinë e nyjes së kapriatës kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve për realizimin e nyjes së kapriatës, kallëpeve, trarëve të rrumbullakët për ndërtim etj.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 8 Nxënësi kryen llogaritje të thjeshta ekonomike për prodhimin e objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të realizojë llogaritjet ekonomike për prodhimin objektit prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- të përcaktojë koston në punimin e objektit prej druri ose gjysmë të gatshme.
- të përcaktojë preventivin e materialeve, koston për materiale.
- të llogaritë koston e punës (pagat, sigurimet shoqërore, etj.);
- të përcaktojë kosto të tjera (transport, energji, amortizim pajisjesh etj.);
- të llogaritë detyrimet fiskale në bizneset e vogla të profilit “përpunim druri”
- të llogaritë të ardhurat, fitimin në një biznes të vogël perpunim druri gjatë prodhimit të objekteve prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- të përgatitë faturën për koston e objektit prej druri ose gjysmë të gatshme.
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e punës si dhe në punishte apo fabrika të prodhimit të objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për kryerjen e proceseve të punës për prodhimin objektit prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- Të organizojë edhe vizita në punishte apo fabrika ku nxënësit

---

të shohin konkretisht proceset e punës të prodhimit të objekteve prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.

- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve për prodhimin objekteve prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me procedurat e punës për prodhimin objekteve prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve të prodhimit të objekteve prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin e pranueshëm të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, makinat dhe materialet e mëposhtme:
  - Repart, fabrikë të prodhimit të objekteve prej druri ose gjysmë të gatshme.
  - Makina, mjete të nevojshme për prodhimin për prodhimin objektit prej druri si mobilje, objekte speciale prej druri, prodhime gjysmë të gatshme, objekte druri për fushën e ndërtimit etj.
  - Instrumenta shënuese, matëse dhe kontrolluese.
  - Material drunor, dërrasë, detale druri, rimeso, ashkla druri, fibra druri, etj.,
  - Skica e skema të objekteve prej druri.
  - Skema të linjave teknologjike të prodhimit të objektit prej druri ose gjysmë të gatshme prej druri.
  - Mjete ilustruese, materiale të shkruara, udhëzuesa,
  - Kompleti i veshjeve të punës.
-

4. Moduli “Ndjekja e procesit të tharjes së lëndës drunore ”

Drejtimi: Përpunim druri
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PERSHKUESII I MODULIT

Titulli dhe kodi	NDJEKJA E PROCESIT TE THARJES SË LËNDËS DRUNORE	M-09-1544-20
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që i aftëson nxënësit për të ndjekur procesin e tharjes natyrore dhe artificiale të lëndës së parë me bazë druri si lëndë e sharruar, rimeso teknike, dekorative, ashkla, apo fibra druri.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar njërin nga profilet mësimore të nivelit III të KSHK, të kualifikimit në drejtimin mësimor “Përpunim druri”.	
Rezultatet e te mesuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi ndjek dhe kryen procese për përgatitjen e vendit të punës për tharjen e materialit drunor, në natyrë, dhoma, tunele, pajisje dhe makina. Kriteret e realizimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> – të zgjedhë metodën e tharjes në lidhje me mjedisin. – të zbatojë kriteret e caktuara për zgjedhjen e tipit të tharëses sipas materialit apo kushteve që ka, për lëndën e sharruar apo rimeson teknike, ashklat, fibrat e drurit etj. – të analizojë skicat e dhomës, pajisjes dhe makinës për të parë kapacitetin dhe kompletimin e tyre. – të ndjekë përcaktimin e radhës së punës për tharjen natyrore të lëndës së sharruar, detaleve të ndryshme prej druri apo rimesos dekorative. – të zgjedhë materialet sipas llojit të përmasave, lagështisë fillestare etj. – të ndjekë zgjedhjen e pajisjeve të transportit të materialit drunor në tharëset përkatëse si transportierë, vagoneta, ura tërthore etj. – të zgjedhë mjetet matëse dhe kontrolluese si termometra, manometra, anemometër, kalibër etj për përcaktimin e parametrave të ajrit, avullit etj. – të llogaritë prodhimtarinë vjetore të pajisjes tharëse. – të përcaktojë numrin e tharëseve në funksion të prodhimtarisë vjetore. – të përcaktojë kohën e tharjes në funksion të karakteristikave të lëndës që do të thahet. – të zgjedhë regjimin e tharjes sipas kriterëve të caktuara.	

-
- të ndjekë organizimin e vendit të punës sipas rradhës;
  - të kontrollojë terrenin e stivimit të materialit drunor sipas kushteve të caktuara.
  - të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë përgatitjes të vëndit të punës për realizimin e proceseve të punës në tharjen natyrore, në dhoma, tunele, pajisje dhe makina të materialit drunor si lëndë e sharruar, rimeso teknike, dekorative, ashkla, apo fibra druri.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Nxënësi ndjek dhe kryen procese të punës për përgatitjen e materialit drunor për tharje.

Kriteret e realizimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë :

- të përgatitë materialin drunor që mund të jetë dërrasë, rimeso, ashkla, fibra etj, për tharje.
- të përcaktojë llojin e materialit drunor që do të thahet (ah,plep,meshteknë etj.).
- të kontrollojë përmasat e materialit drunor në trashësi, gjerësi etj.
- të kontrollojë lagështirën fillestare të materialit drunor me aparat matës të lagështirës.
- të ndjekë stivimin e materialit sipas normave të caktuara.
- të përgatitë provat treguese sipas kërkesave.
- të vendosë provat në stivë sipas normave.
- të ndjekë furnizimin e makinave tharëse të rimesos teknike, ashklave, fibrave të drurit sipas rregullave të caktuara.
- të përcaktojë kohën e tharjes duke patur parasysh karakteristikat e lëndës drunore dhe parametrat e ajrit, avullit etj.
- të përcaktojë regjimin e tharjes duke patur parasysh metodën e tharjes dhe karakteristikat e materialit drunor që thahet, si llojin, përmasat, lagështia fillestare, përfundimtare etj.
- të ndjekë kujdesin për veglat, pajisjet dhe makinat gjatë përgatitjes të materialit drunor për tharje.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit në procese pune gjatë përgatitjes të materialit drunor për tharje.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi përgatit tharësen për punë.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të lejojë kalimin e avullit në kaloriferët që ndodhen në dhomën, paisjen, makinën etj. në momentin e duhur.
- të hapë tubat e njomjes për ngrohjen paraprake të dhomës, paisjeve të saj dhe materialit drunor.
- të vendosë në punë kondesatorët për largimin e ujit.
- të vendosë në punë ventilatorët për të rregulluar shpejtësinë e lëvizjes së ajrit në tharëse.
- të vendosë në pozicion 0 aparatet matës të parametrave të mjetit tharës si termometra, anemometra, aparate të lagështirës etj.
- të vendosë materialin në tharëse sipas normave.
- të mbyllë në mënyrë hermetike tharësen.
- të ndjekë kujdesin për pajisjet dhe instrumentet gjatë përgatitjes së tharëses për punë.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë përgatitjes së tharëses për punë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Nxënësi ndjek procesin e tharjes natyrore.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontrollojë temperaturën e ajrit të atmosferës me termometër.
- të kontrollojë presionin e ajrit të atmosferës me aparatën përkatës.
- të kontrollojë shpejtësinë e lëvizjes të ajrit të atmosferës me anemometër.
- të kontrollojë lagështirën relative të ajrit.
- të kontrollojë defektet që mund të shkaktohen gjatë tharjes natyrore.
- të kontrollojë mbulesat e stivave sipas normave të caktuara.
- të mbajë shënime për çdo matje dhe kontroll të bërë.
- të kontrollojë lagështirën përfundimtare të materialit drunor.
- të ndjekë zbatimin e rregullave të sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë ndjekjes së procesit të tharjes.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 5 Nxënësi ndjek dhe kryen procese gjatë tharjes artificiale të materialit drunor në dhoma, pajisje, makina.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kontrollojë temperaturën e mjetit tharës me

termometrin teknik.

- të kontrollojë presionin e mjetit tharës me manometër.
- të kontrollojë shpejtësinë e lëvizjes të mjetit tharës me anemometër.
- të kontrollojë kohën e tharjes.
- të krahasojë matjet e aparateve matës me të dhënat në tabelat e rregjimit të tharjes.
- të mbajë shënime për çdo matje të bërë gjatë rregjimit për ta transmetuar te turni tjetër.
- të kontrollojë shformimet që mund të krijohen gjatë tharjes me ndihmën e provëzave të kontrollit.
- të marri masat për evitimin e shformimeve në kohën e duhur.
- të kontrollojë lagështirën përfundimtare të materialit drunor sipas kërkesës.
- të kontrollojë shpërndarjen e lagështirës përfundimtare në seksion të lëndës drunore.
- të realizojë periudhën e ekuilibrit po të jetë e nevojshme, sipas një rregjimi të caktuar.
- të ndjekë mirëmbajtjen e pajisjeve dhe instrumentave matës.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit gjatë ndjekjes të procesit të tharjes artificiale.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe vlerësimit të nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në repartin e punës si dhe në punishte apo fabrika të përunimit të drurit me depozita të tharjes natyrore, dhoma, paisje, makina tharëse.
- Mësuesi i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete për kryerjen e proceseve të punës për tharjen e lëndës së parë, të organizojë edhe vizita në punishte apo fabrika ku nxënësit të shohin konkretisht proceset e punës për tharjen e materialit drunor, si dërrasë, rimeso, zdrukthe, fibra etj.
- Nxënësit duhet të angazhohen në veprimtari konkrete pune për kryerjen e punimeve për tharjen e lëndës të drurit. fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas në mënyrë të pavarur. Ata duhet të nxiten të diskutojnë në lidhje me procedurat e punës për tharjen e materialit drunor, si dërrasë, rimeso, zdrukthe, fibra etj.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike për realizimin e proceseve për tharjen e materialit drunor, si dërrasë, rimeso, zdrukthe, fibra etj.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kritereve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin e pranueshëm të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, makinat dhe materialet e mëposhtme:

- Repart, fabrikë me dhoma, pajisje, makina për tharjen e lëndës së drurit.
  - Komplet i pajisjeve për rregullimin e parametrave të mjetit tharës.
  - Instrumenta shënuese, matëse dhe kontrolluese.
  - Materiali drunor, dërrasë, detale druri, rimeso, ashkla druri, fibra druri etj.
  - Skica e skemës të dhomave, paisjeve, makinave tharëse, mënyrës të stivimit, provëzave trëguese etj.
  - Mjete ilustruese, materiale të shkruara, udhëzuesa,
  - Komplet i veshjeve të punës.
-

5. Moduli “Vizatime teknike të përpunimit të drurit me *AutoCAD*”

Drejtimi: Përpunim druri
Niveli: IV i KSHK
Klasa: 13

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe kodi	VIZATIME TEKNIKE TË PËRPUNIMIT TË DRURIT ME <i>AutoCAD</i>	M-26-814-20
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që aftëson nxënësit për të realizuar vizatime teknike të përpunimit të drurit me anë të programit <i>AutoCAD</i> .	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar njërin nga profilet mësimore të nivelit III të KSHK, të kualifikimit në drejtimin mësimor “Përpunim druri”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi parapërgatit realizimin e vizatimit teknik të përpunim drurit me <i>AutoCAD</i>. Kriteret e vlerësimit: Nxënësit duhet të jenë të aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> – të përzgjedhin një objekt kompleks ose të konceptojë një ide të përshtatshme për një vizatim teknik kompleks. – të analizojnë drejt objektin/idenë që do të paraqitet me anë të vizatimit teknik në <i>autocad</i> duke përcaktuar hapat e duhur. – të përcaktojnë parametrat e duhur të vizatimit teknik që do të përgatitet. – të skicojnë sipas rregullave në letër (me dorë) draftin e vizatimit teknik që do të realizohet me <i>autocad</i>. – të vënë në punë kompjuterin duke respektuar radhën e veprimeve. – të hapin programin <i>autocad</i> specifik për vizatimin teknik që do të realizohet duke respektuar radhën e veprimeve. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RM 2 Nxënësi realizon vizatimin teknik me <i>AutoCAD</i>. Kriteret e vlerësimit: Nxënësit duhet të jenë të aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> – të përgatitin një faqe të re për vizatimin teknik që do të realizohet duke respektuar radhën e veprimeve. – të aplikojnë sipas rregullave parametrat e kërkuar (formatin, shkallën, etj.). – të vendosin sipas rregullave koordinatat. – të realizojnë vizatimin e objekteve të kërkuara (vija, rrrathë,	

- harqe, elipse, drejtkëndësja, shumëkëndësja, figura komplekse etj.) duke respektuar radhën e veprimeve.
- të realizojnë vizatimin e shtresave, llojeve dhe trashësive të ndryshme të vijave duke respektuar radhën e veprimeve.
  - të aplikojnë sipas rregullave efektet e ndryshme në vizatim.
  - të realizojnë ngjyrosjet dhe hijet e kërkuara sipas shenjave dalluese përkatëse.
  - të realizojnë seksionimet e kërkuara sipas shenjave dalluese përkatëse.
  - të vendosin përmasat dhe tolerancat e sakta në vizatim.
  - të shkruajnë tekstet dhe simbolet e kërkuara.
  - të bëjnë sipas rregullave editimin e vizatimit teknik (selektime, prerje, zhvendosje, kopjime, ndryshim madhësie etj.).
  - të aplikojnë sipas rregullave filtrat.
  - të përgatitin sipas rregullave dokumentin për printim.
  - të printojnë sipas rregullave dokumentin.
  - të ruajnë sipas rregullave dokumentin.
- Instrumentet e vlerësimit:**
- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit dhe vlerësimin e nxënësve

- Ky modul duhet të trajtohet në klasën ose laboratorin e praktikës së kompjuterave.
- Mësuesi\instruktori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur demonstrimet konkrete të veprimeve në kompjuter për realizimin e vizatimeve teknike të përpunim drurit me programin *AutoCAD*.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për përgatitjen, realizimin dhe printimin e vizatimeve teknike të përpunimit të drurit me programin *AutoCAD*, fillimisht në mënyrë të mbikqyrur dhe më pas, në mënyrë të pavarur.
- Mësuesi\instruktori duhet të nxisë nxënësit të angazhohen në diskutime për rastet e ndryshme që paraqiten.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të aftësive të tyre.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Klasë ose laborator kompjuterash.
  - Kompjutera personale me programin *AutoCAD*.
  - Objekte të ndryshme që do të vizatohen.
  - Printer.
  - Fomate letrash për vizatime teknike.
  - Manual i përdorimit të programit *AutoCAD*.
-